

πως σήμερα, ο ταγματάρχης ήταν έξω φρενών απ' το θυμό του, μιά φωνή του έλεγε πάντα μέσα του, ότι είχε φωνή πολύ σκληρός προς το γιό του και ότι, αν τώρα η ζωή του βασιλευσε δίχως άχτιδα μέσ' στην μικρότερη μόνωση, αυτό όφειλταν σε λάθος δικό του.

Ένώ λοιπόν την ημέρα αυτή ο γέρο ταγματάρχης προσπαθούσε να διασκεδάση τόν πόνο του, κόβοντας βόλτες στις πολυθρόνες προχωμαίε της πλοηγίας Νορμανδικής πόλεως, την ίδια ώρα ένας νέος έγραφε, μισοκρυμμένος σ' άκουσμαμένο στα μαξιλάρια του φτωχικού κρεβάτιού του, μέσα σ' ένα στενό δωμάτιο της οδού Σαιν—Ντενί, από Παρίσι.

Ο νέος αυτός ήταν τρομερά αδύνατος.

Στό πρόσωπό του ήταν χυμένη ή χλωμάδα τόν έτοιμοθάνατο.

Μέ μιά άπειρώρατη κουρασμένη κίνησι, έσπρωξε τό χαρτί του ήταν άκουσμαμένο στα σεντόνια και φώναζε :

— Πέτρο, έλα κοντά μου, παιδί μου!

Ένα παιδικά έξη ως έφτά χρόνων, που έπαιζε σιωπηλά κοντά στο παράθυρο, έτρεξε κοντά του, κοιτώντας τις θαυμάσιες ξανθές μπούζιες του.

— Άκουσε, παιδάκι μου, είτε ό άρρωστος. Έγώ πεθαίνω. Πάρε... αυτό τό γραμμάκι... Όταν δεν θα υπάρχει πιά, πήγαμέ τό στον πατέρα μου, στον παππού σου. Άλλον απ' αυτόν δεν έχεις στον κόσμο. Να του υποσχεθής, ότι θα τόν άκουθς και να τού πής, ότι πέθανα, ικετεύοντάς τον να σ' αγαπά και να με συγχωρήσει.

— Και πού είνε ό πατέρις, μπαμπά; ρώτησε έκπληκτο τό παιδί, ενώ τα μεγάλα του γαλάνα μάτια έγγυζαν δάκρυα.

— Στη Ρουάνη, παιδάκι μου, απάντησε μέ κόπο ό πατέρας του.

Όταν θα πεθάνω, θα σε λησθύνω, και θα σε πάω κοντά του.

Ο Ζακ Ντιραντέν—γιατί αυτός ήταν ό έτοιμοθάνατος— δεν γελούστανε. Πράγματι, όταν πέθανε, βρέθηκαν ποκόφυτοι άνθρωποι, οι οποίοι άγέλαδα να στείλουν τόν μικρό τόν γιό στην Ρουάνη, για να βρή τόν παπού του.

Την ημέρα αυτή είχε βρέξει για καιά. Κατά τό βράδυ είχε σπρωθεί ένας δυνατός και τοσηχτερός άνεμος, απ' εκείνους που τροπικούνε τά ζώζαλα.

Ο ταγματάρχης Ντιραντέν είχε γυρίσει απ' τό κινηρι και καθόταν κοντά στη φωτιά. Άκουσε τή σφύρισματά του άνεμου που έκανε να τριζυλιόζον πορτες και παράθυρα και πού τόν έγγυζαν μ' ένα παραξένο φόβο.

Έξω από ό γέρος έσκιρτησε. Τού φάνηκε μέσ' στη βήη τού άνεμου, ότι άκουσε να χτυπούν τό κουδούνι.

— Άιςα, πήγαμε να δής ποιός χτυπάει, είτε στη γωνιά ίσπετόρια.

Μά ή Άίςα, μόν έχοντας κωμικά διάθεσι ν' άφήρη τή Γεσσαιό της, απάντησε :

— Τι ίδια!... Πως μπορεί νάνια τέτοια ώρα! Έμεις δεν δεχόμαστε πια κανένα. Τέτοιον πολέμοιομο θα διάλεγαν για ναθύνω να μας κώνουν βέζα;...

Ο Ντιραντέν είχε ξαναθεωρήσει στην πολυθρόνα του, βρίσκοντας τό λογία της Άίςας σωστά, όταν Έξωγα ένα νέο δειλό, αδύνατο κουνούσι, τόν έκανε να ξανασηκώρη.

— Άίςα, φώναζε, σου είπα ότι χτυπούν!

— Κι' έγώ σάς λέω, κώριε, ότι είνε ό άνεμος.

— Άφού είνε έτσι, θα πάω να ίδω ό ίδιος! είτε ό γέρος και σηκώθηκε μερομυρίζοντας από την πολυθρόνα του. Έφριξε ένα παλό απάνου του και άφού δέσχεσε μιά μωρη αήλι, που ήταν μπροστά στο σπίτι του, πήγε σ' άνωξή την πορτα. Στην άσχη δεν διεκρινε τίποτε, όταν Έξωγα μιά μικρούλα, αδύνατη φωνή, ηουρημούσιε :

— Καλησπέρα, κώριε!...

Ο ταγματάρχης έσφιγγε και είδε κοντά στο φράχτη, ένα μικρό παιδάκι, με ξανθά μαλλιά και με καταγάλανα μάτια.

— Τι θέλεις, μικρό μου; τό ρώτησε με φωνή που, χωρίς κ' αυτός να κωσθή πώς, έγινε χαιδευτική.

Τότε τό παιδάκι ξεθάσφερε και ξανάτε :

— Καλησπέρα, κώριε!... Είσαι σ' ό παπούς μου;...

Ο Ντιραντέν άνατιόχισεσε δολοχνηρος, σαν νάχε περάσει τό σώμα του ένα δυνατό ήλεκτρικό ρεύμα.

— Ό... ό παπούς σου;... τραύισε... Έγώ!... Και... και πως λένε τόν μπαμπά σου, παιδί μου;

— Μπαμπά δεν έχω πια... Πέθανε! Τόν έλεγαν Ντιραντέν, απάντησε τό παιδάκι.

— Έμια, παιδάκι μου, έμια γρηγορα τμήρα, φώναζε ό γέρο ταγματάρχης, άνικανος να συγχρητήση την τρομερή σιγχρήση που τόν έπιανε.

Πήρε τό μικρούλι από τό χέρι και τόν πήγε γρηγορα—γρηγορα στην τροπέζαρια. Έξεί άρχισε να τόν κωτάη από πάνω ως κάτω, με ματιές γεμάτες άγάπη και τρυφερότητα... Ο γιος τού γέρο του!... Θεέ μου!... Και βέβαια, τα δύο ξανθά αυτά μεταξένια μαλλιά, τα μεγάλα αυτά γαλάζια μάτια, τά γεμάτα κωλοσίνη και άγνώ-

τητα, ήσαν τά ίδια που είχε κ' ό Ζακ όταν ήταν έξη—έφτά χρόνων!... Ήταν λοιπόν άλήθεια ή 'νερευότανε;

Ο γέρος τ' είχε χάσει. Δεν ήξερε τί να πιστώη. Τότε τό παιδάκι άνοιξε τό ρουχάκι του κ' έβγαλε απ' την μέσα τσέπη του ένα γραμμά.

— Είπε για σένα, παπού, είτε δινόντάς του τό γραμμά. Μου τό δωσε ό μπαμπάς, λίγο πριν πεθάνω!...

Στην άσχη ό γέρος δεν πόρεσε να διακρίνη τί έγραφε τό γραμμά. Τό χέρι του έτρεμε, τά μάτια του ήσαν θολά απ' τό δάκρυα. Και μόνον όταν έβγαλε όλα τά δινάτά του, για να συγχρητήση τή συγχρήση του, κατάφωσε να διάβαση :

«Συγχώρησε με, πατέρα! Συγχώρησε με για μένα και για τόν άδωλο μικρό που σου στέλνω, τόν πολυαγαπημένο μου Πέτρο. Τούδωκα τ' όνομά μου για να σου άποδείξω ότι δεν έπαγα ποτέ να σ' αγαπά. Μόλις κωροθώνω να χαράξω αυτές τις γραμμές για να σε ικετεύσω—είλε ή ύστατή μου έπιθυμία—να πάρης κοντά σου τόν γιό μου και να τόν αγαπήσης!... Ω, άγάπα τον, πατέρα, σε ικετεύω!... Τό όφρανο αυτό δεν έχει παρά εμένα μόνο στον κόσμο!... Η μητέρα του, ή ύπέροχη σύγχρησις της δυστυχίας μου, έφυγε πρώτη για τόν άλλο κόσμο. Και τώρα πήγαμε να την συναντήσω...»

Ο Ντιραντέν δεν πόρεσε να διάβαση περισσότερο. Τόν έπιναγε οι λυγαί. Έσκιρθε, άπλασε στην γεροντική άγκαλιά του τόν μικρό όφρανο έγγονο του κ' άρχισε να τόν σφιγγη, να τόν σφιγγη με λαχτήρα, με πόνο...

Τώρα πια δεν ήταν ό γέρο—παράξενος και γκρινιάρης ταγματάρχης, άλλ' ένας δυστυχισμένος παπούς με συντριμμένη καρδιά, που βόχε με τά θεματά δάκρυα του τις ξανθές παπούζιες μισούλες ενός παιδιού!...

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΣΙ

Η ΕΛΛΑΣ ΠΡΟ 94 ΕΤΩΝ

Κατά τό έτος 1836 σ' όλη την Έλλάδα ίσχυεσαν 5 γυμνάσια, 25 έλληναικά σχολεία, και 111 δημοτικά.

—Τά γυμνάσια βρισκότανον στας Άθήνας, στη Σύρο, στο Μεσολόγγι, στο Ναύπλιο και στην Ύδρα.

—Επίσης, αν και δεν είχε ιδρυθεί ακόμη τό Πανεπιστήμιο, ίσχυον και μιά Γαλλική και μιά Θεολογική Σχολή, όπου εδιδάσκον εν όλω 7 καθηγητά, ές τόν όποιον οι δύο Ξένοι.

—Εκτός αυτών λειτουργούσε Διδασκαλείο δημοτικής εκπαιδεύσις και Βιβλιοθήκη, τό προσωπί της όποιος άπετείλετο από τόν γυμνασιάρχη τότε Άθηνών Γεώργιο Γεννάδιο ως έφορο και 'κό έναν ίσποκρίτη.

—Στό Ναύπλιο ίσχυε και Όργανοτροφείο, τό όποιο μετεφέρθη έπει από την Αίγινα επί Κυβερνήσεως Καποδίστρια.

—Ο άριθμός τών μαθητών όλων τών δημοτικών σχολείων τού Κράτους άνήσχετο εις 11.158.

—Επίσης τότε έξεδιδότο δεκά εννέα έφημερίδες, ές τόν όποιον ή 10 πρώτες ήσαν άλλων πολιτικώς και ή υπόλοιπες φιλολογικώς και επιστημονικώς. Ένα είδος δηλαδή περιοδικών της εποχής.

—Τά όνόματα τών πρώτων ήσαν τά έξης: «Έφημερίς της Κυβερνήσεως», ή «Έφημερίς τών Άγγελοτών», ό «Ταχυδρομικός», ό «Σοτήρης», ή «Άθηνάς», ή «Αναγεννηθείσας», ή «Ελλάς», ό «Πρωϊός Κήρυξ», ό «Κλέτης» και ό «Άγγελος τού Βυτορίου», ό όποιος έτυπωνόταν στη Σύρο.

—Η δε υπόλοιπος εννία ήσαν ό «Ασκητικός», ή «Γίσις», ό «Φεατής», ή «Νός», ή «Ευαγγελική Σάλπιγξ», ή «Παιδική Άποθήκη», ή «Πρόδοξ», ή «Ελληνική Σάλπιγξ» και ή «Άνθολογία τών κωμωπειών γνώσεων».

—Η περισσότερος απ' τις έφημερίδες αυτές έτυπωνότο στο Βασιλειό Τυπογραφείο της οδού Σταθίου, στο όποιο εργάζοντο περί τούς 70 εργατάς και τό όποιο περιείχε 9 πιεστήρια, 8 λιθοτυπιές μηχανές και 1 ταχυεπιστήριο.

—Εκτός αυτού ίσχυον άλλα 9 τυπογραφεία στας Άθήνας, 3 στη Σύρο, 1 στο Ναύπλιο, 1 στας Πάτρας και 1 στη Λαμία.

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΜΑΙΚΗΝΑ

Ο αυτοκράτορ της Ρώμης Αίγυοντος κατά τό διάστημα ενός σιμυποσιον από άνώτερο του ενουσιμίου του Μακρίνα, άρχισε ν' άπευθίνη έρωτικώς φιλομνημονήσε προς τή σκύνη τού άμπεριώνου, ό όποιος σαν έπίδεδιος αλλοκόλαξ, προσκοπιέτο ότι δεν καταλάβαινε τίποτε.

Σέ μιά στιγμή όμως που κάποιος από τούς έπιημέτες θέλησε να έποφειλή τής εύκαιρίας και να δομησθή τά έλλεκτά κωσατά τού τραπέζιού, ό Μαυρίνας πετάχτηκε έπάνω και τού φώναζε έν όργη :

— Άδελφί! Δεν καταλάβες ότι είχα τά μάτια μου κλειστά μόνο χάνω τού αυτοκράτορος!...

Ο ταγματάρχης είδε κοντά στο φράχτη ένα παιδάκι...

